

ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ 2.4.18-23

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ – ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να επιλέξετε από τη στήλη Β για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το κείμενο του Ξενοφώντα:

A	B
1. <i>μυστῶν</i>	α. μυστικός β. αυτός που έχει εισαχθεί στα μυστήρια
2. <i>κατασιωπησάμενος</i>	α. σωπαίνω, ησυχάζω β. προκαλώ ησυχία
3. <i>κοινῆς</i>	α. συνηθισμένη, κανονική β. που ανήκει σε πολλούς ή σε όλους
4. <i>πείθεσθε</i>	α. υπακούω β. αλλάζω την γνώμη κάποιου
5. <i>κερδέων</i>	α. ωφέλεια β. δόλια τεχνάσματα

2. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. <i>έμπεσών</i>	α. εμπαθής β. πτώση
2. <i>διαβάσει</i>	α. προβαίνω β. διαβάλλω
3. <i>ύποσπόνδους</i>	α. σπουδαστής β. ομοσπονδία
4. <i>κῆρυξ</i>	α. κήρυγμα β. ακύρωση
5. <i>ἀποκτεῖναι</i>	α. αυτοκτονία β. κτηνωδία

3. Να επιλέξετε από τη στήλη Β για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το κείμενο του Ξενοφώντα:

A	B
1. <i>χαλεπώτατον</i>	α. φοβερότερο β. αυστηρότατο
2. <i>ἄρχοντες</i>	α. αυτοί που αρχίζουν κάτι β. κυβερνήτες
3. <i>ἄστυ</i>	α. το σύνολο των πολιτών β. το μέρος της πόλης κάτω και γύρω από την ακρόπολη
4. <i>ἐδίδασκον</i>	α. ερμηνεύω με επιχειρήματα β. κάνω κάποιον να μάθει κάτι
5. <i>τῶν κακῶν</i>	α. δυστυχίες β. κακοί λόγοι

4. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αναγγελία, τραυματίας, ψευδής, πτώση, θνησιμότητα**.
5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **κῆρυξ, ἐποιήσαμεν, κοινωνοῦμεν, παύσασθε, μῆσιν**.
6. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **πολιτικός, ἔλλειψη, ἀτακτος, χρέος, πειστικός**.
7. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>ἐψεύσατο</i>	α. παρασπονδία
2. <i>τέθαπται</i>	β. απτός
3. <i>ἀρχόντων</i>	γ. λογική
4. <i>ὑποσπόνδους</i>	δ. αρχείο
5. <i>ἔλεξεν</i>	ε. ταφή
	ζ. αλλαγή
	η. ψευδός

8. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. ἀγόμενος	α. αγόρι β. αγωγή
2. ἔλαβον	α. λάβα β. λαβή
3. ἐγένετο	α. γένος β. γέλιο
4. ἔλεξεν	α. ρήμα β. λήξη
5. μετεσχέκαμεν	α. σκέψη β. σχέση

9. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρηματικού τύπου **διεφέροντο**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Ασχολείται με το θέατρο και το χορό· αποτελούν τα κυριότερα της.
- Η μετακίνηση των μαθητών/τριών στο θέατρο θα γίνει με τουριστικό
- Το έργο της ανάπλασης της πλατείας απαιτούσε πολλά χρήματα και γι' αυτό θεωρήθηκε οικονομικά από το Δημοτικό Συμβούλιο.
- Η Σελήνη περιστρέφεται καθημερινά γύρω από τη Γη· είναι ο της Γης.
- Η ανάθεση της εκδρομής δόθηκε στο πρακτορείο με την οικονομικότερη

10. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **μητρότητα, ακοινώνητος, αναιδής, ακουστικό, διαγωγή.**

11. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **κηδεστίας**: Στην εκδήλωση του σχολείου προσκλήθηκαν οι γονείς και των μαθητών/τριών.
- **κοινωνοῦμεν**: Στις σχέσεις των ανθρώπων είναι απαραίτητη η
- **πατρίδα**: Ο ὕμνος εις την Ελευθερίαν του Διονυσίου Σολωμού είναι ένα ποίημα.
- **ἔχθιστον**: Οι σχέσεις μεταξύ αντίπαλων κρατών είναι
- **συνεδρίω**: Ο Σύλλογος Διδασκόντων θα αύριο.

12. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρήματος **πείθεσθε**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Ήταν τόσο ο πωλητής, ώστε στο τέλος αγόρασα όλα τα ρούχα.
- Είναι πόσο γρήγορα περνά ο χρόνος στις διακοπές!
- Είμαι πως θα σου αρέσει η σχολή που διάλεξες.
- Έχω μεγάλη..... πως στο τέλος θα τα καταφέρεις!
- Οι του συχνά προκαλούν ένταση, όταν τις υποστηρίζει στις συζητήσεις με τους φίλους του.

13. Να γράψετε ένα σύνθετο **ομόρριζο** ουσιαστικό ή επίθετο της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **θεῶν, ἀλλήλοις, παύσασθε, ἔλεγεν, ἄρχοντες**.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. 1-β, 2-β, 3-β, 4-α, 5-α
2. 1-β, 2-α, 3-β, 4-α, 5-α
3. 1-α, 2-β, 3-β, 4-α, 5-α
4. παρήγγελλεν, τρωθείη, έψεύσατο, έμπεσών, θάνατος/άποθνήσκει /άπέθανον
5. κήρυγμα, διακήρυξη, προκήρυξη-ποίημα, ποιητής, ποίηση-κοινωνία, συγκοινωνία, επικοινωνία - ανάπαυση, παύλα, παύση - μηνιάτικο, ημερομηνία, τετράμηνο
6. πολιτεύεσθαι, λοιποί, τεταγμένοι, χρεία/χρῆναι, πείθεσθαι
7. 1-η, 2-ε, 3-δ, 4-α, 5-γ
8. 1-β, 2-β, 3-α, 4-α, 5-β
9. 1-α, 2-β, 3-α, 4-β, 5-α
10. μητρώων, κοινωνοῦμεν, αἰδούμενοι, προσακούειν, ἀπήγαγον
11. κηδεμόνες, επικοινωνία, πατριωτικό, εχθρικές, συνεδριάσει
12. πειστικός, απίστευτο, πεπεισμένος/η, πίστη, πεποιθήσεις
13. ημίθεος, θεοποίηση, αθεΐα- αλληλεγγύη, αλληλογραφία, αλληλοδιδασκτική - κατάπαυση, παυσίπονο, αναπauτικός-παράλογος, διάλογος, λογοκρισία- αρχιεπίσκοπος, υπαρχηγός, αρχομανής